

باور سامورایی ها:

ما مدعی قهرمانی هستیم!

از اولین صعود ژاپنی‌ها به جام جهانی که در سال ۱۹۹۸ رقم خورد به این سمت، حضور در جام جهانی برای ژاپن به یک موضوع کاملاً طبیعی و بی‌درنسر تبدیل شده و سامورایی‌ها در هر دوره قدماتی قاره آسیا، به سادگی و بدون کوچک‌ترین مشکلی جواز حضور در رقابت‌های جام جهانی را کسب کرده‌اند. با این وجود اما در دوره‌های اخیر، کسی روی ژاپن به عنوان یک مدعی در عرصه جهانی حساب باز نکرده بود. با این حال هدف ژاپنی‌ها در سال‌های اخیر تغییر کرده و پرافتخارترین تیم جام ملت‌های آسیا با چهار عنوان قهرمانی که البته نتوانسته این عنوان را از سال ۲۰۱۱ به این سمت تکرار کند، بیش از آنکه برای موفقیت در قاره آسیا هدف گذاری کرده باشد، روی درخشش و تاریخ سازی در جام جهانی تمرکز کرده است. عملکرد فوق‌العاده ژاپن در بازی‌های تدارکاتی با تیم‌های بزرگ از جمله شکست دادن برزیل و انگلیس پس از صعود به جام جهانی، این تصور را در بین ژاپنی‌ها ایجاد کرده که می‌توانند یک مدعی واقعی در این دوره از جام جهانی باشند.

نحوه صعود چگونه بود؟

اگر سه تیم میزبان که به طور اتوماتیک سهمیه حضور در جام جهانی را کسب کرده بودند را در نظر نگیریم، ژاپن نخستین تیمی بود که حضور در جمع تیم‌های جام جهانی ۲۰۲۴ را قطعی کرد. ژاپن که در سال‌های اخیر برای عبور از مرحله مقدماتی کار سختی نداشته، تاگامی در جام ملت‌های آسیا و شکست مقابل ایران در مرحله یک چهارم نهایی این رقابت‌ها را با صعودی بسیار راحت و بی‌درنسر به جام جهانی ۲۰۲۴ جبران کرد. در طول دو دور مرحله مقدماتی، ژاپن تنها یک شکست مقابل استرالیا را در ۱۶ بازی تجربه کرد و با قاطعیت در صدر گروهی ایستاد که در آن تیم‌های قدرتمندی چون عربستان سعودی و استرالیا حضور داشتند. دو دیدار پایانی ژاپن در مرحله مقدماتی نیز حکم دیدار تشریفاتی را برای تیم ملی این کشور داشت.

به دنبال پایان نفرین یک هشتم

حضور در تمام دوره‌های جام جهانی از ۱۹۹۸ به این سمت، رکوردی ویژه بین تیم‌های آسیایی است که فقط کره جنوبی و ژاپن موفق به رسیدن به این دستاورد شده‌اند اما نکته‌ای باعث شده حضور ژاپن در جام‌های جهانی چندان برای هواداران فوتبال ملی در این کشور با خاطرات خوشی همراه نباشد. نفرین حذف همیشگی این تیم در مرحله یک هشتم نهایی است. ژاپن اولین بار در خانه و جام جهانی کونش شد. شکست مقابل پاراگوئه در ضربات پنالتی، جام جهانی ۲۰۱۰ فرصت پیشروی بیشتر در مسابقات را از بین برد. در ۲۰۱۸ و روسیه و در حالی که این تیم با ۲ گل از نیم نسل طلایی بلژیک پیش افتاده بود، در دقایق پایانی همه چیز توانسته بودند در مرحله گروهی آلمان و اسپانیا را از پیش رو بردارند، در ضربات پنالتی مغلوب کراسی شدند. در هر دو دوره اخیر، ژاپن در حالی مغلوب یکی از چهار تیم برتر جام شد که در جریان بازی، عملکرد خوب و نزدیکی مقابل این تیم‌ها داشت.

مدل بازی ژاپن چگونه خواهد بود؟

اگر بخواهیم سبک بازی ژاپن را در یک کلمه توصیف کنیم، «سریع» بهترین واژه برای مدل بازی پرسرعت و جذاب ژاپنی‌هاست که می‌توانند یکی از پدیده‌های حاضر در جام ۲۴ باشند. مورایسو در این سال‌ها از آرایش‌های مختلفی در ترکیب اصلی از جمله ۴-۲-۲-۱ و ۴-۳-۳ استفاده کرده و حتی سیستم ۳-۴-۲ هم در بازی‌های اخیر این تیم دیده شده اما اصول پایه بازی ژاپنی‌ها تحت هیچ مدلی از بازی تغییر نمی‌کند. تیم مورایسو بر پایه انتقال سریع توپ و استفاده از سرعت بازیکنان کناری و تکنیک هافبک‌های مرکزی بنا شده و به ویژه مقابل رقبای ضعیف‌تر مانند مقدماتی جام جهانی، این مدل از بازی کاملاً در سبک ژاپنی‌ها دیده می‌شود. در مقابل تیم‌های قدرتمندتر، ژاپن یکی از خطرناک‌ترین تیم‌ها در ضحمله بازی انتقالی محسوب می‌شود که یکی از این بازی‌ها در پیروزی مقابل اسپانیا در جام جهانی ۲۰۲۲ دیدیم.

Group F

ژاپن

کره جنوبی

ایران

هشتمین حضور در جام جهانی

سرمرئی: هاجیمه مورایسو(ژاپن)

کاپیتان: واتارو اندو

رتبه در رده بندی فیفا: ۱۸

بهترین عملکرد: حذف در یک هشتم نهایی(۲۰۰۲، ۲۰۱۰، ۲۰۱۸ و ۲۰۲۲)

ستارگان: کانورو میتوما(برایتون)، واتارو اندو(لیورپول) و ایاسه اوتدا(فاینورد)

بزرگه بازی‌ها:
یکشنبه ۲۴ خرداد: هلند - ژاپن ۳:۳
شنبه ۳۰ خرداد: تونس - ژاپن ۲:۳
جمعه ۵ تیر: ژاپن - سوئد ۲:۳

نیروی دریایی بریتانیا، قوانین این بازی را به دانشجویان آکادمی نیروی دریایی امپراتوری در توکیو آموزش داد. ۱۵ سال بعد، نخستین مسابقه رسمی میان باشگاه‌های یوکوهاما و کوبه برگزار شد تا جرقه‌های یک شور و اشتیاق زده شود. با این حال، نقطه عطف واقعی را باید در دهه‌های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ جست‌وجو کرد؛ جایی که تیم ملی جوان ژاپن با تساوی برابر چین در بازی‌های خاور دور، نخستین نشانه‌های قدرت خود را آشکار کرد. اوج اولیه این تلاش‌ها، کسب مدال برنز تاریخی در المپیک ۱۹۶۸ مکزیکوسیتی بود. این موفقیت بی‌نظیر، جرقه‌ای برای حرفه‌ای‌سازی شد، هرچند که راه دشوار و طولانی تا ایجاد لیگی مدرن، همچنان پابرجا بود.

انقلاب جی لیگ و تولد دوباره فوتبال حرفه‌ای
دهه ۱۹۹۰ نقطه عطفی انقلابی در تاریخ فوتبال ژاپن محسوب می‌شود. در سال ۱۹۹۳ و با پایان یافتن دوران لیگ نیمه حرفه‌ای، «جی لیگ» متولد شد؛ لیگی که با الگوبرداری از استانداردهای اروپایی، هویت باشگاه‌ها را از شرکت‌های بزرگ به جوامع محلی پیوند زد. این تغییر استراتژیک، تماشاگران را به ورزشگاه‌ها بازگرداند و چهره فوتبال را دگرگون کرد. باشگاه‌هایی مانند اوراورد دایموند با میانگین تماشاگران بیش از ۳۷ هزار نفر در هر بازی، نماد این عشق تازه‌اند. در واقع، جی لیگ نه تنها ماشین تولید استعدادها بزرگی مانند هیدتوشی تاکاتا و شونسوکی تاگامورا بود، بلکه بستری ساخت تا ژاپن برای اولین بار در سال ۱۹۹۸ به جام جهانی فرانسه راه یابد و حضور مستمر خود در بزرگترین رینگ فوتبال ورزشی جهان را آغاز کند.

میزبانی مشترک و چهار دهه صعود
قرن بیست و یکم با درخشان‌ترین دوره فوتبال ژاپن همزمان شده است. میزبانی مشترک جام جهانی ۲۰۰۲ به همراه کره جنوبی، نه تنها زیرساخت‌های ورزشی این کشور را متحول کرد، بلکه سامورایی‌های آسیا با غلبه بر روسیه و تونس برای نخستین بار به دور حذفی راه یافتند. هرچند که برابر ترکیه متوقف شدند، اما این موفقیت، سرتیغ عصر جدیدی بود. قهرمانی‌های مکرر در جام ملت‌های آسیا (۱۹۹۴، ۲۰۰۰، ۲۰۰۴ و ۲۰۱۱) و صعود به دور دوم جام‌های جهانی (۲۰۱۰، ۲۰۱۸ و ۲۰۲۲ با شکست تاریخی آلمان و اسپانیا در قطر) ثابت کرد که ژاپن به یک قدرت استراتژیک در فوتبال جهان تبدیل شده است. نکته قابل تأمل، کسب جایزه رفتار جوانمردانه فیفا ۲۰۰۲ بود که نشان‌دهنده ریشه‌های فرهنگی عمیق احترام در این تیم است.

تیمی که متکی به یک بازیکن نیست
یکی از کارهای مهمی که مورایسو در طول سال‌های اخیر به عنوان سرمرئی تیم ملی ژاپن انجام داده، تبدیل کردن ژاپن به یک تیم متحد و واقعی بود که وابسته به یک یا دو بازیکن کلیدی نیست؛ برخلاف دورانی که ستارگانی چون تاکاتا، کاگاو و هوندا ستاره اصلی تیم ملی ژاپن بودند، تیم مورایسو متکی به فرد نیست و او معمولاً در هر بازی ترکیب اصلی خود را تغییر می‌دهد. با این حال کانورو میتوما ستاره تکنیکی و سریع برایتون که در سال‌های اخیر مهره قابل اتکای خط حمله این تیم بوده را می‌توان خطرناک‌ترین بازیکن ترکیب ژاپن در کنار تاکفوسا کوبو ستاره سوسیداد و ریتسو دوان دانست. شاید واتارو اندو کاپیتان تیم ملی ژاپن که این فصل فرصت بازی زیادی در لیورپول پیدا نکرده، تنها بازیکن حاضر در فهرست ژاپن باشد که جایگزینی او در قلب خط میانی غیرممکن است و مورایسو، نیاز ویژه‌ای به فرم فوق‌العاده او برای درخشش در جام جهانی دارد.

مرد آرام پشت موفقیت‌های ژاپن
هاجیمه مورایسو سرمرئی بومی تیم ملی ژاپن که سابقه بازی به عنوان یک هافبک میانی در سال‌های ۱۹۹۳ تا ۱۹۹۶ در تیم ملی کشورش را هم دارد، مرد اصلی پشت موفقیت‌های اخیر تیم ملی ژاپن است. او در جام جهانی ۲۰۱۸ دستیار آکیرا نیشینو بود و پس از این جام، جای او را به عنوان سرمرئی گرفت و توانسته در سال‌های اخیر با بازی‌های درخشان مقابل تیم‌های بزرگ فوتبال جهان، تبدیل به یک سرمرئی محبوب بین هواداران ژاپنی شود. یکی از دلایل اصلی موفقیت او، مربیگری همزمان وی در دهه‌های پایه و تیم ملی بزرگسالان بود. در سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱، او طی چهار سال هدایت تیم ملی زیر ۲۳ سال ژاپن را هم برعهده داشت و در سه سال، همزمان سرمرئی تیم المپیک و اصلی ژاپن بود؛ همین موضوع مسیر بازیکنان جوان که زیر نظر او پرورش یافته بودند را برای حضور در تیم ملی ژاپن هموار کرد. ریتسو دوان، تاکاتا، تومیساو، کوبو و میتوما که ستارگان بی‌المللی سال‌های اخیر فوتبال ژاپن هستند، همگی اولین بازی خود را برای ژاپن در شرایطی زیر نظر مورایسو انجام دادند که پیش از این نیز سابقه همکاری با او در تیم ملی زیر ۲۳ سال را داشتند.

بترین لیگ آسیا، المپیک ۱۹۶۸ و رؤیای نیمه نهایی

معمای موفقیت فوتبال ژاپن

جایگاه رفیع این رشته در کنار ورزش‌های سنتی مانند بیسبال و سومو است.

از بندر یوکوهاما تا طلای المپیک

ماجرای فوتبال مدرن ژاپن به سال ۱۸۷۳ بازمی‌گردد، زمانی که ناخدا «آرچیبالد داگلاس»

تیم ملی «سامورایی‌های آسی» در صحنه جهانی می‌درخشد، بلکه با ساختار حرفه‌ای، لیگی پویا و نفوذی عمیق در فرهنگ عامه، الگویی بی‌بدیل برای توسعه فوتبال در آسیا محسوب می‌شود. نزدیک به نیمی از جمعیت این کشور خود را هوادار فوتبال می‌دانند و این آمار، گویای

وقتی فوتبال مانند مونتاژ یک خودروی تویوتا شد

توکیو بدون توقف

هم‌تیمی‌ها می‌کند. تیم ملی امروز، با مشاوران روانشناس سعی می‌کند این فرهنگ خودمیرانگر را تعدیل کند اما ریشه‌های این تفکر عمیق‌تر از این حرفاست.

جمع‌گرایی در برابر فردگرایی وارداتی

ژاپن جمع‌گراترین جامعه صنعتی جهان است. در مدرسه، دانش‌آموزان کلاس را با هم تمیز می‌کنند. در شرکت، کارمندان با هم ناهار می‌خورند. در تیم ملی، بازیکنان با هم هتل را ترک می‌کنند، با هم به تمرین می‌روند و حتی با هم تلویزیون تماشا می‌کنند. هیچ «اتفاق خصوصی» برای ستاره‌ها وجود ندارد. کاپیتان تیم همان حقوق را می‌گیرد که آخرین بازیکن ذخیره دریافت کرده و تعادل در تمام اجزای این تیم موج می‌زند اما ورود بازیکنان ژاپنی به لیگ‌های اروپا این تعادل را به هم زده است. در اروپا، بازیکنان به فردگرایی تشویق می‌شوند: «خودت را نشان بده، قراردادت را ببند، پولت را بگیر» وقتی این بازیکنان به اردوی تیم می‌خواهند بازمی‌گردند، تنش‌هایی ایجاد می‌شود. برخی می‌خواهند همان آزادی اروپایی را در رختکن ژاپن داشته باشند. برخی دیگر بر «وا» (هماهنگی) سنتی پافشاری می‌کنند. در جام جهانی ۲۰۱۸، این تنش به اوج رسید. چند بازیکن باتجربه اروپایی (از جمله شینجی کاگاو) در اعتراض به سیستم دفاعی بسته مربی، از ترکیب اصلی کنار گذاشته شدند. تیم با بازیکنان جوان‌تر و مطیع‌تر به یک هشتم نهایی رسید اما بازنده شد. پس از تونزمنت، گزارش مری خارجی با سبک هجومی بودند و بازیکنان «داخلی» خواهان حفظ مربی ژاپنی با سبک دفاعی. این شکاف، تا امروز حل نشده است.

معمای مربی خارجی در برابر مربی محلی

ژاپن در بیست سال اخیر، هفت مربی خارجی و پنج مربی ژاپنی استخدام کرده است و آمار نشان می‌دهد مربیان خارجی موفق‌تر بوده‌اند اما چرا فدراسیون اصرار به مربی ژاپنی دارد؟ پاسخ در دو کلمه خلاصه می‌شود: زبان و فرهنگ. بازیکنان ژاپنی در برابر مربی خارجی، «دب بیش از حد» نشان می‌دهند. هیچ انتقادی نمی‌کنند، هیچ پیشنهادی نمی‌دهند، فقط گوش کرده و اجرا می‌کنند. مربی خارجی فکر می‌کند همه چیز عالی است، در حالی که بازیکنان درون خود می‌جویند. با مربی ژاپنی اما، بازیکنان راحت‌تر حرف می‌زنند. در عوض، مربی ژاپنی ممکن است از «وا» سوءاستفاده کند و بازیکنان حلاق را به خاطر خروج از سیستم تنبیه کند. این معمای حل‌نشده، مانع اصلی پیشرفت ژاپن به یک چهارم نهایی جام جهانی است.

فرخ حساسی) فوتبال در سرزمین خورشید

فرزان، داستانی فراتر از یک ورزش ساده است. این روایت حماسی، سفری از ظهور یک بازی وارداتی در اواخر قرن نوزدهم تا تبدیل شدن به پدیده‌ای فرهنگی و قدرتی پلامتاز در قاره کهن را روایت می‌کند. امروزه، ژاپن نه تنها با

محمدرضا رحیم پور

اینگونه شبیه به یک پروژه صنعتی نیست. در برزیل، از دل فقر و خلاقیت اجباری زاده شد. در آرژانتین، عصیان و نوستالژی و در آلمان، کارایی ماشینی اما در ژاپن، فوتبال یک سیستم مدیریت کیفیت جامع است؛ تیمی که در آن، هیچ حرکتی بدون برنامه قبلی انجام نمی‌شود، هیچ بازیکنی از نقش خود فراتر نمی‌رود و هیچ شکستی بدون گزارش ۵۰ صفحه‌ای تحلیل می‌شود.

از میتسوبیشی تا میتوما

ژاپن سومین اقتصاد بزرگ جهان است. خانه تویوتا، میتوما، سونی، هوندا و میتسوبیشی، سرزمینی که در آن، واژه «کازین» (بهبود مستمر) یک فلسفه زندگی است. فوتبال ژاپن نیز از همین منطق پیروی می‌کند. در سال ۱۹۹۳، لیگ حرفه‌ای جی لیگ تأسیس شد؛ الگوبرداری شده از یوندرس لیگا و سری‌آ، اما با اضافات ژاپنی؛ باشگاه‌ها موظف به انتشار ترازنامه سالانه، ممنوعیت خرید بازیکنان گرانقیمت بالای ۲۰ سال و سرمایه‌گذاری اجباری در آکادمی‌های منطقه‌ای. نتیجه؟ در سری‌سال، ژاپن از یک تیم درجه سه آسیا به قدرت مطلق قاره تبدیل شد.

پاره کند.

در رختکن ژاپن پس از باخت به کراسی در سال ۲۰۲۲، بازیکنان گریه نکردند. فقط سربهایشان را پایین انداختند و یکدیگر را در آغوش گرفتند. در فرهنگ ژاپنی، اشک ریختن در ملاعام «بی‌احترامی به حریف» تلقی می‌شود (چون یعنی شما انتظار پیروزی داشتید و باخت را پیش‌بینی نمی‌کردید). اما یک جنبه تاریک هم وجود دارد: در دهه ۲۰۱۰، چندین بازیکن ژاپنی (به ویژه در دهه‌های پایه) پس از شکست‌های سنگین دست به خودکشی زدند. رسوایی‌ای که فدراسیون ژاپن سال‌ها سعی کرد پنهان کند. «هاراکییری فوتبالی» اصطلاحی است که روزنامه‌های ژاپنی برای توصیف این پدیده ساخته‌اند و شرم ناشی از نرسیدن به استانداردهای تیمی، آنگذر سنگین است که مرگ را آسان‌تر از پیروزی با

هاراکییری و شرم شکست

فرهنگ ژاپن با دو مفهوم گره خورده است، «وا» (هماهنگی گروهی) و «منتسو» (حفظ آبرو). در فوتبال، این دو به «انضباط تیمی» و «تاب‌آوری عاطفی» ترجمه می‌شوند. هرگز یک بازیکن ژاپنی را نخواهید دید که با داور جرو بحث کند. هرگز او را نخواهید دید که پس از باخت، پیراهنش را پاره کند.

در رختکن ژاپن پس از باخت به کراسی در سال ۲۰۲۲

در رختکن ژاپن پس از باخت به کراسی در سال ۲۰۲۲، بازیکنان گریه نکردند. فقط سربهایشان را پایین انداختند و یکدیگر را در آغوش گرفتند. در فرهنگ ژاپنی، اشک ریختن در ملاعام «بی‌احترامی به حریف» تلقی می‌شود (چون یعنی شما انتظار پیروزی داشتید و باخت را پیش‌بینی نمی‌کردید). اما یک جنبه تاریک هم وجود دارد: در دهه ۲۰۱۰، چندین بازیکن ژاپنی (به ویژه در دهه‌های پایه) پس از شکست‌های سنگین دست به خودکشی زدند. رسوایی‌ای که فدراسیون ژاپن سال‌ها سعی کرد پنهان کند. «هاراکییری فوتبالی» اصطلاحی است که روزنامه‌های ژاپنی برای توصیف این پدیده ساخته‌اند و شرم ناشی از نرسیدن به استانداردهای تیمی، آنگذر سنگین است که مرگ را آسان‌تر از پیروزی با

